

PROPOSTA ARQUITECTÒNICA SOSTENIBLE A LA COMUNITAT DE RAFAEL CAL Y MAYOR Chiapas (Mèxic)

SOCI LOCAL

Universidad de Ciencias y Artes de Chiapas (UNICACH)

CONTEXTE DEL PROJECTE

L'occident de Chiapas i l'orient d'Oaxaca configuren una àrea selvàtica amb límits interestatals indefinits. La zona ha sigut utilitzada per la Reforma Agrària com a lloc d'ubicació de població camperola, donant així origen a la seva colonització. Una de les localitats de l'àrea de la frontera Chimalapa és Rafael Cal y Mayor, una comunitat rural fundada l'any 1966 que ara té al voltant de 1.000 habitants, que bàsicament es dediquen a la ramaderia i a l'extracció de fusta.

Aquesta localitat té diversos problemes derivats de la insatisfacció de les necessitats bàsiques i a la manca de tot tipus d'infraestructures. Compta amb poques vies de comunicació que la connectin amb el centre del país, provocant el desconeixement cultural i biològic d'aquesta àrea.

OBJECTIUS

Aquesta col·laboració s'emmarca en el projecte "Historia, sociedad y ambiente en la cuenca del Río Negro, frontera Chiapas-Oaxaca" que impulsa la UNICACH. A través del projecte es tracta d'activar les potencialitats culturals i biològiques, ara adormides, i de generar un procés d'apropiació territorial en què la població de Rafael Cal y Mayor dirigeixi l'aprofitament d'aquests recursos.

Aquest procés s'inicia amb la construcció del "Centre Universitari de Transferència - UNICACH " a la comunitat, que vol esdevenir una extensió de la universitat que canalitzi les activitats de servei social que han de realitzar els estudiants de diferents carreres, a més d'organitzar tallers de capacitat i activitats culturals a càrrec de docents universitaris.

ACTIVITATS REALITZADES

1. Aixecament de plànol topogràfic del terreny que ha estat cedit per la comunitat, amb corbes de nivell, a càrrec d'estudiants de la carrera d'enginyeria topogràfica.
2. Recopilació d'informació, fotografies i entrevistes a Rafael Cal y Mayor.
3. Entrevistes als investigadors de la UNICACH que també participen en el projecte.
4. Elaboració d'un PowerPoint amb una anàlisi, pronòstic i diagnòstic de la problemàtica.
5. Proposta arquitectònica inicial (concepte, tipologia, estudi i proposta de materials, etc.) sustentada en l'arquitectura bioclimàtica.

VALORACIÓ I COMENTARIS

Ha estat una experiència personal molt enriquidora que, gràcies a la UNICACH, ha permès obtenir totes les dades de camp necessàries per fer un avantprojecte arquitectònic. Aquesta col·laboració tindrà continuïtat, faltant per elaborar el projecte executiu arquitectònic (projecte estructural, proposta tecnològica i quantificació dels materials a utilitzar), en base a la realització de la meua tesi final de carrera.

La construcció del Centre de Transferència (o Estació de Camp) es farà en el terreny de poc més d'una hectàrea que la comunitat de Rafael Cal y Mayor va cedir a la universitat (UNICACH), en un termini màxim de 4 anys, comptant amb el nostre suport.

PARTICIPANT UPC

Raquel Núñez Sánchez (estudiant d'arquitectura de l'ETSAV).